

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobce: [REDAKCE] proti žalovanému: Úřad pro ochranu osobních údajů, Praha 7, pplk. Sochora 27, zastoupen JUDr. Martinem Vlčkem, CSc., advokátem se sídlem Praha 2, Anglická 4, o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného,

t a k t o :

I. Žalovanému Úřadu pro ochranu osobních údajů se ukládá, aby ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku rozhodl ve věci návrhu žalobce, který byl žalovanému postoupen usnesením Městského soudu v Praze č.j. 53 Co 417/2004-50 ze dne 30. 6. 2005.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 4000,- Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se podanou žalobou domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného správního orgánu, když uvedl, že dne 22. 3. 2004 podal u Obvodního soudu pro Prahu 5 žalobu o poskytnutí informací o osobních údajích zpracovávaných o něm Finančním úřadem pro Prahu 5 jakožto organizační složkou České republiky. Usnesením Obvodního soudu pro Prahu 5 č.j. 25 C 114/2004-34 ze dne 29. 6. 2004 bylo řízení zastaveno, a o odvolání žalobce pak Městský

soud v Praze rozhodl dne 30. 6. 2005 tak, že řízení zastavil s tím, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Úřadu pro ochranu osobních údajů. Žalovaný, jemuž byla věc soudem postoupena, je však v této věci nečinný, neučinil vůči žalobci žádný úkon, ani do dnešního dne nevydal rozhodnutí o jeho návrhu, ačkoliv lhůta 30, respektive 60, dnů pro vydání rozhodnutí podle § 49 odst. 2 zák. č. 71/1967 Sb. marně uplynula, aniž by byl žalobce vyrozuměn o jejím prodloužení. Protože žalobce nemá žádný jiný procesní prostředek k ochraně před nečinností správního orgánu, podal tuto žalobu, neboť je zřejmé, že žalovaný, jemuž byla zákonem č. 101/2000 Sb. svěřena kompetence rozhodovat o právech, povinnostech a právech chráněných zájmech subjektů na úseku ochrany osobních údajů, není schopen v přiměřené lhůtě zabezpečit ochranu těchto práv. Z těchto důvodů žalobce navrhl, aby soud rozsudkem uložil žalovanému povinnost rozhodnout ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku ve věci jeho návrhu, který byl žalovanému postoupen usnesením Městského soudu v Praze č.j. 53 Co 417/2004-50 ze dne 30. 6. 2005 a nahradit žalobci náklady řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že považuje žalobu proti nečinnosti za zcela nedůvodnou, neboť v mezidobí žalovaný věc posuzoval ve správním řízení a v souladu s tím vyrozuměl žalobce jako účastníka dopisem ze dne 7. 2. 2006 o dalším postupu úřadu, tedy že věc byla zařazena do plánu kontrol pro r. 2006 a kontrola již byla zahájena. Z těchto důvodů navrhl žalovaný, aby žaloba byla zamítnuta jako nedůvodná.

Ze správního spisu předloženého žalovaným soud zjistil, že žalobce podal dne 22. 5. 2004 u Obvodního soudu pro Prahu 5 žalobu proti České republice – Finančnímu úřadu pro Prahu 5, o poskytnutí informací o zpracovávaných osobních údajích, kterou se domáhal rozhodnutí, že žalovaný je povinen poskytnout mu bezplatně informace o všech osobních údajích zpracovávaných o něm Finančním úřadem pro Prahu 5. Soud usnesením č.j. 25C 114/2004-34 ze dne 29. 6. 2004 řízení o žalobě zastavil, a to s ohledem na překážku dříve zahájeného řízení, vedeného u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 9 Ca 315/2003. Po odvolání žalobce rozhodoval ve věci Městský soud v Praze, který usnesením č.j. 53 Co 417/2004-50 ze dne 30. 6. 2005 rozhodnutí soudu I. stupně zrušil a řízení zastavil s tím, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Úřadu pro ochranu osobních údajů. Důvodem postoupení je skutečnost, že nejde o žalobu ve smyslu občanského soudního řádu, neboť žalobce se dožaduje, aby mu v souladu s ust. § 12 zákona č. 101/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, byl umožněn přístup k informacím, které o něm zpracovává Finanční úřad pro Prahu 5. Z citovaného zákona ovšem vyplývá, že tato věc není v pravomoci soudů, ale pravomoc rozhodovat o opatřeních k nápravě a k ochraně subjektů osobních dat vyhrazuje cit. zákon v ust. § 21 právě Úřadu pro ochranu osobních údajů.

Ze spisu je dále zřejmé, že žalovaný dopisem zn. CJ01684/06/UOOU ze dne 7. 2. 2006 žalobce vyrozuměl o tom, že dne 18. 8. 2005 mu byl Obvodním soudem pro Prahu 5 postoupen spisový materiál sp. zn. 25 C 114/2004, s tím, že žalovaný zrekapituloval komunikaci žalobce s Finančním úřadem pro Prahu 5 a uzavřel s tím, že není vyloučeno poskytnutí konkrétnějších informací o osobních údajích; z těchto důvodů žalovaný zařadil věc do plánované kontroly finančních úřadů, jejíž zahájení předpokládá v průběhu února 2006, a o jejímž výsledku bude žalobce informován, jakož i o případných opatřeních žalovaného, učiněných při zjištění porušování zákonných povinností. Dále je ze spisu zřejmé, že kontrola Finančního úřadu pro Prahu 5 ve věci žalobce byla zahájena dne 20. 2. 2006.

Městský soud v Praze rozsudkem č.j. 8 Ca 351/2005-18 ze dne 30. 4. 2008 žalobu zamítl, když konstatoval, že žalobce sice nesporně byl oprávněn obrátit se na žalovaného s podnětem k prošetření činnosti Finančního úřadu pro Prahu 5 jako správce nebo

zpracovatele provádějícího zpracování jeho osobních údajů a že žalovaný byl povinen se tímto podnětem zabývat a vypořádat se s ním způsobem, zákonem předepsaným, avšak že ze zákona č. 101/2000 Sb. nevyplývá, že by doručením podnětu bylo zahájeno takové řízení, jež by muselo vyústit ve vydáním rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení.

Na základě kasační stížnosti žalobce se věcí zabýval Nejvyšší správní soud, který rozsudkem č.j. 2 Ans 8/2008-52 ze dne 16. prosince 2008 výše označený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud konstatoval, že na věc je třeba aplikovat ustanovení § 21 zákona o ochraně osobních údajů po novele provedené zákonem č. 439/2004 Sb., který nabyt účinnosti dne 26. 7. 2004 (řízení před žalovaným bylo zahájeno až téměř o rok později). Podle novelizovaného § 21 odst. 1 každý subjekt údajů, který zjistí nebo se domnívá, že správce nebo zpracovatel provádí zpracování jeho osobních údajů, které je v rozporu s ochranou soukromého a osobního života subjektu údajů nebo v rozporu se zákonem, zejména jsou-li osobní údaje nepřesné s ohledem na účel jejich zpracování, může a) požádat správce nebo zpracovatele o vysvětlení, b) požadovat, aby správce nebo zpracovatel odstranil takto vzniklý stav. Zejména se může jednat o blokování, provedení opravy, doplnění nebo likvidaci osobních údajů. Podle odst. 2 platí, že v případech, kdy je žádost subjektu údajů podle odstavce 1 shledána oprávněnou, správce nebo zpracovatel odstraní neprodleně závadný stav. Podle odst. 3 nevyhoví-li správce nebo zpracovatel žádosti subjektu údajů podle odstavce 1, má subjekt údajů právo obrátit se přímo na Úřad pro ochranu osobních údajů. Konečně podle odst. 4 platí, že postup podle odstavce 1 nevyklučuje, aby se subjekt údajů obrátil se svým podnětem na Úřad pro ochranu osobních údajů přímo.

Stěžovatelem uváděný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2007, č. j. 8 Ans 4/2006 - 67, dostupný na www.nssoud.cz, však posuzoval ustanovení zákona o ochraně osobních údajů před provedenou novelou. Již tehdy ovšem zdejší soud uvedl, že z legislativně technického hlediska není zákon zcela šťastný, nicméně z něj přesto plyne, že ustanovení § 21 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů zakládá subjektu údajů veřejné subjektivní právo obrátit se na Úřad pro ochranu osobních údajů se žádostí o opatření k nápravě. Novelizované znění § 21 z hlediska legislativní techniky nebylo krokem vpřed. Zákon totiž na straně jedné hovoří o žádosti (§ 21 odst. 1, 2, 3), na straně druhé hovoří o podnětu (odst. 4). Podnětem je ovšem rozuměno takové podání správnímu orgánu (na rozdíl od žádosti, resp. návrhu), které zpravidla nezakládá právo toho, kdo dal k zahájení řízení podnět, aby se úspěšně domáhal žalobou na ochranu proti nečinnosti správního orgánu zahájení řízení, neboť podnět se podává v případech, kdy řízení může být zahájeno toliko ex offo (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2007, č. j. 4 Ans 6/2006 - 162, www.nssoud.cz).

V posuzovaném případě je ale třeba vyjít z toho, že podnětem míní zákon o ochraně osobních údajů pouze takovou situaci, kdy subjekt údajů nevyužije subsidiárně postupu podle § 21 odst. 1 tohoto zákona, tedy v případech, kdy se nejprve neobrátil na zpracovatele nebo správce. Pokud ovšem subjekt údajů, jak zákon označuje fyzickou osobu, k níž se osobní údaje vztahují, vyzve nejprve zpracovatele či správce neúspěšně k nápravě, hovoří již zákon pouze o žádosti a v principu se neliší od znění před uvedenou novelou. Vzhledem k tomu, že se stěžovatel o nápravu u zpracovatele či správce pokusil, jak plyne ze spisu, je možno citovat závěry z rozhodnutí zdejšího soudu ve věci vedené pod sp. zn. 8 Ans 4/2006. V něm se uvádí, že ustanovení § 21 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů zakládá subjektu údajů veřejné subjektivní právo – právo obrátit se na Úřad pro ochranu osobních údajů s žádostí o

zajištění opatření k nápravě. Tomuto veřejnému subjektivnímu právu subjektu údajů pak zcela logicky odpovídá povinnost tohoto úřadu o jeho žádosti rozhodnout

Dále pak Nejvyšší správní soud s odkazem na ust. § 41 zákona o ochraně osobních údajů ve spojení s ust. § 49 zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů, učinil závěr, že se Městský soud v Praze musí zabývat zkoumáním, zda žalovaný v předmětné věci pokračuje v zahájeném správním řízení a zda vzhledem k okolnostem a ke složitosti věci postupuje plynule.

Městský soud proto v dalším řízení, v němž je vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku Nejvyššího správního soudu, zkoumal, zda a jak žalovaný postupoval v řízení, zahájeném dne 18. 8. 2005 doručením spisu od Obvodního soudu pro Prahu 5 se žalobou, kterou tam žalobce podal dne 22. 3. 2004.

Z vyjádření žalovaného k žalobě ze dne 23. 2. 2006 je nepochybné, že žalovaný se žádostí (podnětem) žalobce zabýval tak, že ji posuzoval ve správním řízení a dopisem ze dne 7. 2. 2006 vyrozuměl žalobce o tom, že věc byla zařazena do plánu kontrol pro rok 2006 a kontrola již byla zahájena.

Z obsahu správního spisu, předloženého žalovaným, soud zjistil, že jediným opatřením v řízení v předmětné věci bylo sdělení žalobci ze dne 7. 2. 2006, zn. CJ01684/06U00U, v němž jej informoval o tom, že věc byla zařazena do plánované kontroly finančních úřadů, jejíž zahájení se předpokládá v průběhu měsíce února (patrně roku 2006). Ze správního spisu je zřejmé, že tento úkon byl ale žalovaným proveden až poté, kdy mu byla k vyjádření předložena žaloba ze dne 29. 12. 2005. Na tuto skutečnost ostatně poukázal i žalobce ve své replice k vyjádření žalovaného ze dne 3. 4. 2006, kde uvedl, že informace o zařazení věci do plánu kontrol je informací o výkonu dozorcího práva v mezích působnosti žalovaného a nezbavuje žalovaného povinnosti rozhodnout o jeho návrhu v řádném řízení a řízení předepsaným způsobem ukončit.

Z obsahu soudního spisu je zřejmé, že ke změně stavu nedošlo ani k datu 18. 8. 2008, když se žalovaný vyjádřil k podané kasační stížnosti. Zde žalovaný uvedl, že v únoru 2006 zahájil (i z podnětů žalobce) obecnou kontrolu finančních úřadů ve správním řízení a dopisem ze dne 7. 2. 2006 o tom vyrozuměl žalobce; kontrola dosud probíhá. K žádné změně nedošlo ani po datu 7. 1. 2009, kdy byl zástupci žalovaného doručen výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 2 Ans 8/2008-52, v němž tento soud dovodil trvalou povinnost žalovaného ve věci rozhodnout.

Z uvedených skutečností je tedy zřejmé, že od 18. 8. 2005, kdy mu byla Obvodním soudem pro Prahu 5 postoupena žaloba (žádost) žalobce ohledně poskytnutí informací o všech osobních údajích zpracovávaných Finančním úřadem pro Prahu 5, žalovaný v takto zahájeném správním řízení neučinil žádný relevantní úkon. Argument o tom, že v únoru 2006 žalovaný zahájil kontrolu finančních úřadů, považuje zde soud za nepodstatný, neboť z vlastního vyjádření žalovaného je zřejmé, že šlo o plánovanou a obecnou kontrolu finančních úřadů, nikoliv tedy speciálně o úkon v řízení o předmětné žádosti žalobce. Ačkoliv není vyloučeno, aby i z takto obecné kontroly vyplynuly poznatky použitelné ve správním řízení, není z vyjádření žalovaného ze dne 18. 8. 2008, založeném v soudním spise, zřejmé, že by taková situace nastala; žalovaný pouze sdělil, že kontrola zahájená v únoru 2006 dosud probíhá.

Je tedy zřejmé, že ani k datu 18. 8. 2008 nebylo ve věci nijak rozhodnuto a ani dosud nebyl soud žádným z účastníků informován, že by správní řízení bylo zákonným způsobem ukončeno. Proto nezbylo než konstatovat, že žaloba, kterou se žalobce domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného, je důvodná, neboť žalovaný je od 18. 8. 2005 ve věci nečinný, jelikož neučinil žádný úkon, který by byl v řízení relevantní a který by směřoval k ukončení správního řízení.

Soud nezkoumal činnost, resp. nečinnost žalovaného vzhledem ke lhůtám, stanoveným v ust. § 49 správního řádu, jelikož – jak vyloženo výše – řízení bylo u žalovaného zahájeno dne 18. 8. 2005, a tedy již ke dni podání žaloby uplynuly žalovanému všechny lhůty stanovené v této normě. Za tohoto stavu věci tedy soud žalobě vyhověl a uložil žalovanému povinnost ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku rozhodnout ve věci návrhu žalobce, který byl žalovanému postoupen usnesením Městského soudu v Praze č.j. 53 Co 417/2004-50 ze dne 30. 6. 2005.

Soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání podle ust. § 51 odst. 1 soudního řádu správního.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 soudního řádu správního, když žalobce měl ve věci úspěch a jeho náklady sestávají ze zaplaceného soudního poplatku z podané žaloby ve výši 1000,- Kč, resp. z podané kasační stížnosti ve výši 3000,- Kč; celkovou náhradu ve výši 4000,- Kč je žalovaný povinen zaplatit žalobci ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u ě n í: proti tomuto rozsudku je přípustná kasační stížnost, kterou lze podat k Městskému soudu v Praze ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení rozsudku. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V Praze dne 30. ledna 2009

za správnost vyhotovení:
Simona Štěpánová

JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu

